

Když smrt nehledí na věk

Je to téma, o kterém se těžko píše i mluví. Přesto je úmrtí miminka – ať už před narozením, nebo záhy po příchodu na svět – situace, která není žel až tak vzácná a nedokáže jí zabránit ani sebevyspělejší medicína.

Úmrtí miminka provází velká bolest celých rodin. Tu největší samozřejmě prožívají maminky, které nový a hasnoucí život nosily či nosí „pod srdcem“: děťátko zápasí o své místo na světě a o život nemocného dítěte bojují i lékaři, kteří musí často své úsilí vzdát. V poměrech současného zdravotnictví to pak mnohdy končí podle jejich více či méně přesné prognózy návrhem na „přerušení těhotenství“, jak eufemisticky nazývají potrat. Jindy dítě umírá náhle či bez „vnějšího“ zásahu. Pozemský život dalších dětí pak pohasíná jen pár minut po narození, nebo třeba i po řadě týdnů.

Rada maminek a tatínek zažila dokonce několikrát opakovanou smrt svého děťátka při

samovolném potratu. Je děsivá představa takového úmrtí byt' jen jediného vytočeného potomka. Tim méně si pak ví rady okolí těchto rodin, jak se v takových situacích k pozůstalým – tedy rodičům, sourozencům nebo prarodičům – chovat, jak jim pomoci nebo ulehčit jejich úděl.

Dát život i dítěti, které bude nemocné, postižené, nebo dokonce záhy po svém narození zemře, je pro věřící lidi, kteří mají úctu k životu, imperativ. Naplnit jej a dostát příkazání „Nezabiješ!“ s vědomím, že každý život je dar, je však i pro křesťany velká výzva. Potvrzují to lidé, kteří se péčí o rodiny zasažené tímto neštěstím věnují. Jedním z nich je perinatální

hospic Dítě v srdci, který není čtenářům KT neznámý a na jehož činnost a způsoby pomoci se ptáme dále v rozhovoru ředitelky Aleny Peremské.

Nabízíme také dva příběhy, které ilustrují pohnutou a těžkou životní etapu a přibližují momenty, které museli rodiče zesnulého miminka zvládnout.

Duchovní pouť rodičů, kteří přišli o dítě, se koná už o tomto víkendu 23.-24. října na Hoře Matky Boží v Králíkách. A za děti, které se nedočkaly okamžiku narození, přišly na svět dříve, než měly, a za děti, které si nesou kříž bolesti a utrpení nemoci, za rodiče, jejich lásku, péči a naději i za všechny, kteří jim pomáhají, bude 13. listopadu v 16.30 sloužena mše svatá v bazilice sv. Petra a Pavla na pražském Vyšehradě. Bohoslužbu bude přenášet TV Noe.

Věřící se pak mohou na tyto úmysly modlit také 17. listopadu, na kdy připadá Světový den předčasně narozených dětí. Celosvětově se totiž jedno z deseti dětí narodí dříve, než je obvyklé.

JIŘÍ MACHÁNE

Věděli, kam se mají obrátit

Dvě maminky dávají čtenářům KT nahlédnout do své bolestné životní etapy.

Emilka a Maruška

Naše první těhotenství s Maruškou skončilo v prvním trimestru, kdy jí přestalo bít srdíčko. O půl roku později se mi na testu ukázaly dvě čárky znovu. Při druhém těhotenství mi zjistili těhotenskou cukrovku, pár dní jsem pobyla v nemocnici, dostala inzulin a přísnou dietu, ale miminko rostlo a všechno vypadalo nadějně.

Pak přišel druhý screening. Lékař se mě zeptal, jestli se mám jak dostat do fakultní nemocnice, že je málo plodové vody a nemůže nás vyšetřit. V nemocnici pustili nevidomému manželovi srdíčko, ale poslali nás dál na magnetickou rezonanci. „Ledviny miminka nejsou vyvinuté“, řekli nám s hrozivým sdělením: „Vývojová vada je neslučitelná se životem.“ Protože jsem už byla ve 23. týdnu těhotenství, dostali jsme jeden týden, abychom se rozhodli, jestli „to chceme ukončit“. Z kontroly jsme se vraceli vyděšení a zmatení, jediná jistota byla, že to s miminkem nevzdáme.

Začali jsme řešit, co dál, a to nás už podruhé dovedlo k organizaci Dítě v srdci. Hlavně nás uklidnili a vrátili nás k tomu, že teď a tady je miminko s námi a na tom záleží. Krátce nato nám Emilka dopřála krásný zážitek, když kopala přes břicho manžela do ruky a reagovala na jeho hlas. Uživali jsme si každý den a smířovali se s tím, že z porodnice půjdeme jen ve dvou.

Mezitím umřel můj táta, který si moc přál vnoučata. Paradoxně nás to uklidnilo, protože jsme věděli, že se mu přání splní a Emilka s Maruškou budou mít nahoře milujícího dědečka. Díky dule, kterou jsme měli domluvenou, jsme měli moc krásný porod, přestože Emilka při něm už navždy spala. Udělali jsme otisky nožiček, pomazlili se a rozloučili.

Honzík

„Ne, musím konstatovat, že těhotenství odumřelo. Budete chtít zůstat tady, nebo pojedete domů?“ Nemohla jsem tomu sdělení lékařky uvěřit. Jednak aroganci, která zněla z hlasu té ženy, a jednak té informaci. Honzík měl 19 týdnů. Nebyli jsme si s manželem jisti, zda nám v nemocnici dovolí si ho na porodním sále nechat, pochovat si ho a rozloučit se s ním. Také jsme ho chtěli pohřbit a měli jsme obavy, zda patologie vydá jeho tělíčko.

Naštěstí jsem věděla, kam se obrátit, a musím poděkovat pracovníkům z Dítě v srdci, kteří mi v tomto směru poskytli dokonalou podporu, do porodnice předem zavolali, naše přání jim tlumočili a vše tam zařídili. Skoro všichni lékaři i sestry v nemocnici se k nám chovali citlivě a poskytli na všechno dostatek času. Jediná opravdu hrozná chvíle byla, když jsem zůstala v nemocnici večer sama a z celého srdce jsem si přála, aby mi Honzika donesli zpět, živého nebo mrtvého, zkrátka aby byl u mě. Pohřeb jsme uspořádali jen v rodinném kruhu. Nechali jsme Honzika spálit a popel uložili do urničky, kterou mu vyrobila jeho teta. (mach)

Pomáhají nést tíhu ztráty

Co se skrývá za souslovím perinatální hospic a komu či jak zařízení Dítě v srdci slouží,

popisuje jeho ředitelka ALENA PEREMSKÁ.

Co si pod pojmem perinatální hospic představíte?

Jsme zde pro všechny zasažené ztrátou miminka v jakékoliv fázi jeho bytí. Poskytujeme pomoc a podporu v oblasti sociální, ale i krizové intervence a poradenství pro pozůstalé. Naším cílem je dát rodinám podporu a dostatek informací. Zároveň se podílíme na postupné přeměně našeho zdravotnictví v oblasti perinatální paliativní péče.

Komu tedy pomáháte?

Jsme nablízku rodinám, jejichž dítě v průběhu těhotenství nečekaně zemřelo. A také rodinám, které ztratily své dítě již dříve a chtějí svou bolest sdílet, a blízkým osobám rodičů. Sloužíme rovněž rodičům, jejichž dítěti byla během těhotenství diagnostikována život limitující vada a jsou postaveni před volbu, zda těhotenství ukončit, či nechat děťátko přirozeně odejít. Poskytujeme jim neutrální půdu bez tlaku okolí na řešení i prostor ke sdílení obav.

Co chtějí tito rodiče nejčastěji vědět?

Co je čeká, když budou v těhotenství pokračovat. Potřebují informace o diagnóze i prognóze. Potřebují vytvořit plán péče, vlastně několik plánů péče. Většinou je třeba zohlednit možnost porodu mrtvého miminka, možnost porodu děťátka, které bude žít jen krátce v nemocnici a porod dítěte, které bude v lepší kon-

Smutné návraty z porodnice – to když se vrací domů jen rodiče.

Snímek Pixabay

dici, než se očekávalo, a bude možné dokonce odejít na čas domů.

To se ovšem musí domluvat i s lékaři a nemocnicí.

I s tím můžeme pomoci. Včas vybrat vhodný doprovod – většinou dula, která může potom zajistit, že zdravotníci reflektují plán péče. Dotyčná rodina utápějící se v emocích tak má o starost méně.

Co když se rodiče navzdory pátému příkazání Desatera rozhodnou ukončit těhotenství u dítěte, kterému lékaři diagnostikují postižení neslučitelné se životem...

Za všechny tyto rodiny dáváme sloužit mši. Pokud možno dříve, než se rozhodnou. Věřím v Boží milosrdenství a v setkání se všemi našimi dětmi, jednou až zemřeme.

Je snadné všechny tyto rodiče odsoudit. Když ale stojíte v těchto situacích s nimi a sdílíte jejich bolest, mnohem spíše než soudit mám potřebu je obejmout a plakat s nimi. Taková ztráta je srdcervoucí o to více, že přichází s jejich souhlasem, jejich rozhodnutím.

Jaké jsou nejčastější případy, které řešíte?

Vloni jsme ošetřili 496 rodin. Většinou po nečekaném úmrtí miminka v kategorii porod, ale i po samovolném potratu. Hned za nimi následují rodiny, které těhotenství kvůli vážné vývojové vadě ukončily. Nejméně je rodin, které v těhotenství i přes nepříznivou prognózu pokračují.

Často ošetřujeme i ztráty násobené – tedy úmrtí miminka v rodině, kdy většinou vyplavou na povrch i podobné příběhy prarodičů z minulosti. A najednou je z jednoho zemřelého miminka třeba pět nebeských dětí a mnoho pozůstalých, kteří potřebují podporu.

V čem potřebují rodiny pomoc od svého okolí, třeba ve farnosti? Co naopak rozhodně nepotřebují, oč nestojí a život jim spíše ztíží?

(mach)

Pietní místo pro rodiče, kteří přišli o své dítě bude slavnostně odhaleno 24. října ve 14 hodin v Králíkách. Autorem sousoší rodičů s dítětem s křídly je Emil Horký z Bludova.

Snímek Dítě v srdci

Nové příběhy známého salesiána

obchod.portal.cz

KNIHUPECTVÍ PORTÁL:
Praha 1, Jindřichská 30 /
Praha 8, Klapková 2

portál